

Verslag inspectie naleving Wet arbeid vreemdelingen in de sector Bouw 2005

Arbeidsinspectie, Den Haag
Inspectieonderwerp
AI-directie
Manager strategie
Landelijk Projectleider
Land. Projectsecretaris
Ondersteunend Specialist
Looptijd project
Projectnummer
Correspondentieadres

30 mei 2006
naleving Wet arbeid vreemdelingen
Arbeidsmarktfraude
drs. H.A. Wessels
M. van Heijningen
N. Dur
G. Buimer
1 januari 2005 – 15 december 2005
W098 en W099
Directie AMF, Postbus 11563
2502 AN Den Haag
t.a.v. N. Dur

Voorwoord

In 2005 heeft de Arbeidsinspectie (AI), net als in voorgaande jaren, inspecties verricht in de bouwsector gericht op de bestrijding van illegale tewerkstelling. Hierbij zijn zowel bouwondernemingen als particuliere opdrachtgevers gecontroleerd.

In dit verslag zijn de resultaten van de inspecties vermeld. Bij meer dan eenderde van de geïnspecteerde ondernemingen en particuliere opdrachtgevers heeft de AI geconstateerd dat er één of meerdere werknemers werden tewerkgesteld zonder de vereiste tewerkstellingsvergunning. Ruim een vierde van de overtredingen werd veroorzaakt doordat zelfstandigen zonder personeel feitelijk werkzaam waren als werknemer. Deze zogenaamde “zelfstandigen” werken voor een ander, lager tarief dan gebruikelijk is in de sector. Door zich onterecht als zelfstandige te presenteren probeert men de Wav te ontduiken. De AI zal daarom alert blijven op schijnzelfstandigen.

Veel van de inspecties zijn verricht op basis van meldingen. Een groot deel van deze meldingen was afkomstig van de werknemers- en werkgeversorganisaties in de bouw. Hun betrokkenheid bij het voorkómen en terugdringen van illegale tewerkstelling in de sector laat zien dat de oneerlijke concurrentie gevoeld wordt door eerlijke ondernemers en dat de organisaties van mening zijn dat de overheid hier iets aan doet.

In 2006 zet de AI de samenwerking met andere diensten zoals de Belastingdienst, UWV, de Vreemdelingenpolitie en de werkgevers- en werknemersorganisaties in de sector waar mogelijk voort.

Den Haag, mei 2006

De Algemeen Directeur van de Arbeidsinspectie,

dr. J.J.M. Uijlenbroek

Samenvatting

Aanleiding

De Arbeidsinspectie (AI) selecteert met behulp van risicoanalyse de branches die gecontroleerd zullen worden op naleving van de Wet arbeid vreemdelingen (Wav). Voor 2005 heeft de AI onder meer de bouwsector geselecteerd voor een inspectieproject. Het bouwproces heeft een aantal kenmerkende eigenschappen die tevens risicofactoren zijn voor illegale tewerkstelling. Het gaat hierbij onder meer om de behoefte aan ongeschoolde arbeid op bepaalde momenten in het bouwproces, de variabele behoefte aan arbeid vanwege schommelingen in de productie, zwaar werk, en de gevoeligheid van delen van het bouwproces voor weersinvloeden.

De resultaten van de inspecties in de bouw in eerdere jaren hebben uitgewezen dat illegale tewerkstelling in alle regio's van het land voorkomt. In het inspectieproject van 2004 heeft de AI bij circa 35% van de geïnspecteerde ondernemingen en particuliere opdrachtgevers een overtreding van de Wav geconstateerd.

Doelstelling

De eerste doelstelling van het inspectieproject Bouw 2005 was het tegengaan van illegale tewerkstelling in de sector Bouwnijverheid. De AI doet dit door enerzijds gerichte inspecties te verrichten en anderzijds door het creëren van handhavingsdruk. Het geven van voorlichting aan bijvoorbeeld brancheorganisaties, perspublicaties en het geregeld verrichten van controles in een sector leidt tot een verhoging van de subjectieve pakkans bij ondernemers en particuliere opdrachtgevers. De tweede doelstelling was het verzamelen van gegevens ten behoeve van de informatiepositie van de AI. De bevindingen van het project dienen als input voor de risicoanalyse voor 2006 en volgende jaren.

Uitvoering van het project

De looptijd van het project was van 1 januari 2005 tot en met 15 december 2005.

Binnen het project zijn zowel bouwondernemingen als particuliere opdrachtgevers gecontroleerd op naleving van de Wav.

Bij 7% van de inspecties heeft de AI samengewerkt met de Belastingdienst en in 2% met UWV. Bij 34% van de inspecties heeft de AI samengewerkt met de (Vreemdelingen)politie (VP).

Resultaten

De AI heeft in het project 1.037 inspecties verricht in de sector bouw. In totaal zijn 553 bouwondernemingen en 484 particuliere opdrachtgevers geïnspecteerd op naleving van de Wav. In totaal heeft de AI bij 386 inspecties (37%) één of meerdere overtredingen van de Wav geconstateerd. Dit heeft geresulteerd in het opmaken van 381 boeterapporten en 4 processen-verbaal¹. Eén zaak is overgedragen aan de Sociale Inlichtingen en Opsporingsdienst (SIOD) in verband met vermoedens van grootschalige fraude. Er zijn 20 signalen afgegeven aan de Arbo-collega's van de AI. Hierbij ging het onder meer om valgevaar en het ontbreken van persoonlijke beschermingsmiddelen. Deze signalen hebben geleid tot het geven van 3 waarschuwingen, 2 stilleggingen van het werk met daaropvolgend een boeterapport en het opmaken van nog eens 2 boeterapporten.

Bouwinterventieteam

De AI heeft in 2005 een aantal inspecties verricht met het Bouwinterventieteam. Van oktober 2004 tot en met maart 2005 is dit samenwerkingsverband tussen UWV, de Belastingdienst, gemeenten, de VP en de AI actief geweest in de kantorenbouw. Van de 11 inspecties die in 2005 zijn verricht, hebben er 6 geleid tot het opmaken van een boeterapport voor overtreding van de Wav. In 1 geval is de zaak overgedragen aan de SIOD om dat de AI grootschalige fraude vermoedde.

Overige inspecties

In 2005 heeft de AI buiten het project nog eens 93 inspecties verricht in de bouwsector. Dit betreft een aantal inspecties naar aanleiding van een melding, maar ook zaken die buiten de doelgroep van het project bouw vielen. Deze inspecties hebben geleid tot het opmaken van 38 boeterapporten en 2

---

¹ Deze zaken zijn gestart in 2004 en zijn daarom nog via het strafrecht afgedaan. Met ingang van 1 januari 2005 is het instrument bestuurlijke boete ingevoerd in de Wav en worden de zaken bestuursrechtelijk afgedaan.

processen-verbaal. In 1 geval is de zaak overgedragen aan de SIOD omdat de AI grootschalige fraude vermoedde.

Aangetroffen werknemers

Bij de inspecties in het project bouw 2005 zijn in totaal 5.843 personen werkend aangetroffen. Hiervan was 48% personeel van derden, 46% eigen personeel en in 6% betrof het zelfstandigen zonder personeel (zzp'ers). Van al deze personen hadden 1.590 werknemers een niet-Nederlandse nationaliteit. De AI heeft geconstateerd dat 1.087 personen illegaal tewerkgesteld werden, waarvan 247 personen (23%) illegaal in Nederland verbleven. Ongeveer 73% van de illegaal tewerkgestelde personen was afkomstig uit één van de MOE-landen, 9% was afkomstig uit Bulgarije en 7% uit Turkije.

Ten aanzien van de aangetroffen 324 zzp'ers geldt dat 201 personen een niet-Nederlandse nationaliteit hadden. Voor 110 van hen heeft de AI vastgesteld dat zij feitelijk als werknemer werkzaam waren. Nagenoeg al deze personen waren afkomstig uit één van de landen uit Midden- en Oost Europa die op 1 mei 2004 zijn toegetreten tot de Europese Unie. Tegen de betreffende opdrachtgevers is in deze gevallen een boeterapport opgemaakt voor overtreding van de Wav.

Meldpunten illegale arbeid

Diverse organisaties in de bouwsector hebben een meldpunt opgericht waar werknemers dan wel ondernemers melding kunnen doen van vermoedelijke illegale tewerkstelling. Zo waren er in 2005 meldpunten van de Fosag, de FNV Bouw en de Hout- en Bouwbond CNV en de Vakvereniging Het Zwarte Corps, en van de Vakfederatie voor de rietdekkers.

De AI heeft op basis van ontvangen meldingen van deze meldpunten, maar ook van de Belastingdienst, UWV en derden 541 inspecties verricht. Deze hadden tot resultaat dat de AI 205 boeterapporten en 2 processen-verbaal heeft opgemaakt voor overtreding van de Wav.

Gesignaleerde ontwikkelingen

De AI signaleert de volgende ontwikkelingen in de jaren 2003, 2004 en 2005 met betrekking tot illegale tewerkstelling in bouwsector:

- o Het aantal overtredingen dat de AI constateert blijft onverminderd hoog. In 2005 werd bij 37% van alle inspecties een overtreding geconstateerd, in 2004 was dat 35% en in 2003 was dat 38%.
- o Het aantal werknemers uit de MOE-landen dat de AI werkend heeft aangetroffen tijdens haar inspecties in de Bouw, stabiliseert. In 2003 was ruim 7% van het aantal aangetroffen werknemers afkomstig uit de MOE-landen. In 2004 evenals in 2005 was dat 14%. De meeste van deze werknemers zijn afkomstig uit Polen.
- o Het percentage werknemers dat illegaal tewerkgesteld is (19%) blijft in 2005 gelijk ten opzichte van 2004. Het percentage werknemers dat illegaal in Nederland verblijft neemt drastisch af, van 83% in 2003 naar 20% in 2005. De afname is te verklaren uit het feit dat werknemers uit de MOE-landen vanaf 1 mei 2004 geen verblijfsvergunning meer nodig hebben om in Nederland te verblijven.
- o De AI heeft in 2005 bij haar inspecties ongeveer 2,5 keer zoveel zzp'ers aangetroffen als in 2004. Het aantal zzp'ers waarvan de AI heeft vastgesteld dat zij werkzaam waren als 'gewone' werknemer, is toegenomen van 1,5% van het totaal aantal zzp'ers in 2004 tot 34% in 2005. Van deze groep schijnzelfstandigen was tweederde afkomstig uit Polen.
- o Het aantal tewerkstellingsvergunningen dat is afgegeven voor de bouwnijverheid is vanaf 2002 afgenomen. In 2005 is het aantal afgegeven vergunningen echter vervijfvoudigd. Het aantal tewerkstellingsvergunningen voor de bouwinstallatie nam eerst toe, vervolgens enorm af, en is in 2005 verdubbeld ten opzichte van 2004. Deze cijfers zijn in lijn met het aantal niet werkende werkzoekenden in de bouw. Vanaf 2002 tot en met 2004 groeide het aantal werkzoekenden van 28.502 personen in december 2002 tot 37.486 personen in december 2004. Het aantal verstrekte tewerkstellingsvergunningen daalde in die periode. In 2005 bedroeg het aantal werkzoekenden 29.301. Het aantal tewerkstellingsvergunningen nam in 2005 toe.

De ontwikkelingen in 2003 en 2004 zijn aanleiding geweest voor de AI om het aantal inspecties in de sector bouw te vergroten. In 2005 is het aantal inspecties toegenomen met 40% vergeleken met het jaar ervoor. Vooral het aantal inspecties bij particuliere opdrachtgevers is sterk toegenomen.

Conclusies en aanbevelingen

Het percentage gecontroleerde ondernemingen en particuliere opdrachtgevers in de bouw dat de Wav heeft overtreden, blijft hoog. Een mogelijke verklaring is de wijze van selectie. De AI heeft veel van de geïnspecteerde bedrijven en particulieren geselecteerd op basis van ontvangen meldingen over vermoedelijke illegale tewerkstelling. Dit leidt tot zeer gerichte onderzoeken.

Een groot deel van deze meldingen was afkomstig van werkgevers- dan wel werknemersorganisaties in de bouw. Ook in 2006 zal de AI contact onderhouden met deze organisaties om gezamenlijk illegale tewerkstelling aan te pakken.

De in 2003 gesignaleerde trend met betrekking tot illegale tewerkstelling bij particuliere opdrachtgevers zet zich voort. De verwachting van de AI dat het aantal zzp'ers toeneemt, is uitgekomen. Het aantal werkend aangetroffen zelfstandigen in 2005 is inderdaad flink toegenomen ten opzichte van 2004, waarbij de groei van het aantal zogenaamde "zelfstandigen" vooral opvalt. Daarom zal de AI ook in 2006 alert zijn op in de bouw werkzame personen die zich presenteren als zzp'er maar feitelijk werknemer zijn.

De in eerdere bouwverslagen gesignaleerde toename van het aantal illegaal tewerkgestelde MOE-landers heeft zich in 2005 licht voortgezet. In 2003 was ruim de helft van de personen die illegaal tewerkgesteld werden afkomstig uit MOE-landen, in 2004 was dit opgelopen tot 70%. In 2005 is het percentage toegenomen tot 73%.

Op basis van de resultaten van het bouwproject 2005 heeft de AI besloten in 2006 de inspecties in de bouw onverminderd voort te zetten.

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
1. Aanleiding en doelstellingen project	7
1.1 Aanleiding	
1.2 Doelstellingen	
2. Opzet/Uitvoering	8
2.1 Looptijd van het project	8
2.2 Inspecties op Bouwlocaties	8
2.3 Inspecties bij particuliere opdrachtgevers	8
2.3.1 Binnentreden in een woning	
2.4 Selectie van bedrijven/woningen	8
2.5 Samenwerking met andere diensten	8
2.5.1 Gezamenlijke inspecties	
2.5.2 Gegevensuitwisseling	9
2.6 Branchecontacten	
3. Resultaten AMF-project Bouw	10
3.1 Resultaten project	10
3.2 Bouwondernemingen	10
3.3 Particuliere opdrachtgevers	11
3.4 Overige inspecties in de bouwsector	12
3.5 Aangetroffen werknemers	13
3.5.1 Verdeling naar nationaliteit	
3.5.2 Verdeling naar verblijfsrecht	
3.5.3 Arbeidskrachten uit MOE-landen	
3.5.4 Zelfstandigen zonder personeel	
3.6 Tewerkstellingsvergunningen	15
3.7 Ontvangen meldingen en resultaten	15
3.7.1 Ontvangen meldingen	
3.7.2 Resultaten	
4. Gesignaleerde ontwikkelingen	17
5. Conclusies en aanbevelingen	19

Bijlage:

1. Gezamenlijke inspecties
2. Resultaten arbeidsmarktfraudeproject Bouw uitgesplitst naar BIKcode
3. Aangetroffen werknemers
4. Afkomst en resultaten van ontvangen tips

1. Aanleiding en doelstellingen project

1.1 Aanleiding

De missie van de AI is het aanpakken van misstanden en het leveren van politiek relevante informatie. In dat kader zet de AI jaarlijks diverse inspectieprojecten op met als doel het controleren van werkgevers op de naleving van diverse wetten. De AI, directie AMF, controleert werkgevers of zij personen van buiten de Europese Economische Ruimte (EER)² en Zwitserland tewerkstellen zonder dat zij daar de benodigde tewerkstellingsvergunning voor hebben. Voorschriften over het laten werken van vreemdelingen zijn opgenomen in de Wav. Elk jaar selecteert de AI met behulp van risicoanalyse de branches die dat jaar gecontroleerd zullen worden op naleving van de Wav. Voor 2005 heeft de AI onder meer de bouwsector geselecteerd voor een inspectieproject. Het bouwproces heeft een aantal kenmerkende eigenschappen die tevens risicofactoren zijn voor illegale tewerkstelling. Het gaat hierbij onder meer om de behoefte aan ongeschoolde arbeid op bepaalde momenten in het bouwproces, de variabele behoefte aan arbeid vanwege schommelingen in de productie, zwaar werk, en de gevoeligheid van delen van het bouwproces voor weersinvloeden.

Het onderzoeksbureau Research voor Beleid geeft in haar rapport "Over de grens" uit 2004³ onder meer een schatting van het aantal arbeidsjaren dat in Nederland wordt ingevuld door illegale tewerkstelling in de sector bouw. Het onderzoeksbureau schat in 2004 de omvang van de illegale tewerkstelling in deze branche op 10.000 tot 14.000 arbeidsjaren. Het totaal aantal arbeidsjaren illegale tewerkstelling wordt geschat op minimaal 48.500 tot maximaal 79.300.

De resultaten van de inspecties in de bouw in eerdere jaren hebben uitgewezen dat illegale tewerkstelling in alle regio's van het land voorkomt. In het inspectieproject van 2004 heeft de AI bij circa 35% van de geïnspecteerde ondernemingen en particuliere opdrachtgevers een overtreding van de Wav geconstateerd.

Het arbeidsmarktfraudeproject Bouw 2005 was, evenals voorgaande jaren, gericht op controle van de naleving van de Wav door ondernemingen en particuliere opdrachtgevers in de sector bouwnijverheid. De doelgroep van het project werd gevormd door bedrijven die behoren tot de BIKcodes⁴ 4511 tot en met 4545. Deze bedrijven zijn werkzaam in de bouwnijverheid, specifiek in de sectoren burgerlijke en utiliteitsbouw, bouw installatie en afwerken van gebouwen. Daarnaast is in 2005 net als in 2004 aandacht besteed aan particuliere opdrachtgevers. De reden is het aantal geconstateerde overtredingen bij particuliere opdrachtgevers.

Dit verslag geeft de inspectieresultaten over 2005 weer.

1.2 Doelstellingen

De doelstellingen van het inspectieproject Bouw 2005 waren:

- het tegengaan van illegale tewerkstelling in de sector bouwnijverheid. De AI doet dit door enerzijds gerichte inspecties te verrichten en anderzijds door het creëren van handavingsdruk. Het geven van voorlichting aan bijvoorbeeld brancheorganisaties, perspublicaties en het geregeld verrichten van controles in een sector leidt tot een verhoging van de subjectieve pakkans bij ondernemers en particuliere opdrachtgevers.
- Het verzamelen van gegevens ten behoeve van de informatiepositie van de AI. De bevindingen van het project dienen als input voor de risicoanalyse voor 2006 en volgende jaren.

---

² De EER bestaat uit de landen van de Europese Unie en Noorwegen, IJsland en Liechtenstein.

³ "Over de grens. Een onderzoek naar illegale activiteiten op het gebied van uitzendarbeid". Research voor Beleid, april 2004.

⁴ BIKcode: dit is het codesysteem van de Kamers van Koophandel. De Kamers geven elke inschrijving in het Handelsregister een code waarmee de activiteit wordt aangeduid.

2. Opzet/uitvoering

2.1 Looptijd project

De looptijd van het project was van 1 januari 2005 tot en met 15 december 2005.

2.2 Inspecties op bouwlocaties

In het project Bouw 2005 is circa 56% van de beschikbare tijd besteed aan inspecties op bouwlocaties. Hierbij zijn alle op de bouwlocatie werkzame bedrijven geïnspecteerd op naleving van de Wav. Indien op de bouwlocatie aanwezige werknemers bleken te zijn ingeleend van een uitzendbureau, is het desbetreffende uitzendbureau ook in het onderzoek betrokken.

2.3 Inspecties bij particuliere opdrachtgevers

Ongeveer 44% van de beschikbare inspectietijd is besteed aan inspecties bij particuliere opdrachtgevers. De Wav kent een ruim werkgeversbegrip. Dit betekent dat ook particuliere opdrachtgevers als werkgever kunnen worden aangemerkt als zij werkzaamheden aan hun woning laten verrichten. Zo wordt bijvoorbeeld een particuliere opdrachtgever die zonder tussenkomst van een aannemer personeel inhuurt om zijn woning te verbouwen of te schilderen als werkgever aangemerkt in het kader van de Wav. Deze particulier dient dan ook in het bezit te zijn van een tewerkstellingsvergunning als hij de werkzaamheden aan zijn woning laat uitvoeren door een persoon van buiten de EER. Als de particulier een erkende aannemer in de arm heeft genomen, zal de AI deze aannemer als eerste verantwoordelijk stellen voor het hebben van de benodigde tewerkstellingsvergunningen.

2.3.1 Binnentreden in een woning

De AI-inspecteurs hebben de bevoegdheid tot het binnentreden in een woning. Als de bewoner hiervoor geen toestemming geeft, kan de woning toch worden betreden met een machtiging tot binnentreden. Deze machtigingen worden verkregen via een hulpofficier van justitie van de politie.

2.4 Selectie van bedrijven/woningen

De selectie van bouwlocaties en bouwondernemingen heeft op basis van risicoanalyse plaatsgevonden (signalen van andere (inspectie)diensten, eigen waarnemingen, tips van derden zoals werkgevers of werkgeversorganisaties).

De selectie van de te inspecteren particuliere woningbouw/woningrenovatie heeft voornamelijk plaatsgevonden op basis van tips.

2.5 Samenwerking met andere diensten

De AI werkt op diverse manieren samen met andere inspectiediensten, onder meer door het gezamenlijk uitvoeren van inspecties. Daarnaast wisselen de inspectiediensten gegevens uit, bijvoorbeeld naar aanleiding van zelfstandig verrichte controles. In het project Bouw 2005 heeft de directie AMF samengewerkt met de Belastingdienst, UWV, de (Vreemdelingen)politie (VP) en de directie Bouw van de AI. Deze paragraaf geeft weer in welke mate en op welke wijze de AI heeft samengewerkt met genoemde diensten.

2.5.1 Gezamenlijke inspecties

Bij 7% van de inspecties heeft de AI samengewerkt met de Belastingdienst en in 2% met UWV. Bij 34% van de inspecties heeft de AI samengewerkt met de VP. Bij 37% van deze inspecties samen met de VP is een overtreding van de Wav geconstateerd. Dit percentage is gelijk aan het percentage overtredingen vastgesteld in het totale project. In bijlage 1 is een overzicht opgenomen van het aantal onderzoeken dat de AI met de diverse diensten heeft verricht.

2.5.2 Gegevensuitwisseling

De AI heeft met UWV en de Belastingdienst een samenwerkingsovereenkomst gesloten over het uitwisselen van gegevens. Deze organisaties verstrekken elkaar gegevens over vermoedelijke overtredingen van regelgeving op het werkterrein van de ander. De AI heeft in 2005 11 meldingen van vermoedelijke overtredingen aan UWV en 230 meldingen aan de Belastingdienst gezonden. De meldingen kunnen voor deze diensten aanleiding zijn om een onderzoek bij de desbetreffende onderneming in te stellen.

De AI heeft met het Coördinatiepunt Internationale Beschikbaarstelling Arbeidskrachten (CIBA) van de Belastingdienst de afspraak gemaakt dat de AI via een standaardbrief ervan melding doet als zij minimaal 5 onderdanen uit andere EER- lidstaten heeft aangetroffen bij een bepaalde controle. De AI heeft in 2005 in het kader van het arbeidsmarktfraudeproject Bouw 15 maal een melding gedaan aan het CIBA.

2.6 Branchecontacten

In 2005 heeft de AI contact gehad met diverse werkgevers- en werknemersorganisaties in de Bouw. Zo heeft de AI aan de Vereniging voor Onderaannemers in de Afbouw toegelicht wat de wettelijke verplichtingen van onderaannemers in het kader van de Wav zijn. Verder heeft de AI met Bouwend Nederland⁵, de Vakfederatie voor de Rietdekkers en de FOSAG⁶ gesproken over illegale tewerkstelling in de sector en welke handhavingsactiviteiten de AI in deze sector Bouw verricht. Met deze organisaties zijn tevens afspraken gemaakt over het doorgeven van meldingen over vermoedelijke illegale tewerkstelling en de afhandeling daarvan door de AI. In mei 2005 is een meldpunt "illegale arbeid in de bouw" gestart. Dit meldpunt is in overleg met de AI opgericht door FNV Bouw, de Hout- en Bouwbond CNV en de Vakvereniging Het Zwarte Corps. Het meldpunt is telefonisch of via de website van deze vakverenigingen bereikbaar. Vanuit het meldpunt worden de meldingen doorgegeven aan de AI.

In paragraaf 3.7 zijn de resultaten vermeld van de inspecties die zijn ingesteld naar aanleiding van dergelijke meldingen.

---

⁵ Bouwend Nederland is eind 2004 ontstaan uit de fusie van AVBB, Bolegbo-vok, BouwNed, VIANED, vocbetonbouw en WRI.

⁶ FOSAG is de Ondernemersvereniging voor de schilders-, onderhouds-, metaalconserverings- en glasbranche. De organisatie heet voluit de Koninklijke Vereniging Federatie van Ondernemers in het Schilders-, Afwerkings- en Glaszetbedrijf.

3. Resultaten project Bouw

In dit hoofdstuk zijn de resultaten van het inspectieproject Bouw 2005 weergegeven. In paragraaf 3.1 staan de resultaten van het totaal aantal inspecties dat de AI in het bouwproject heeft verricht. In de volgende paragrafen zijn de resultaten van de inspecties bij respectievelijk bouwondernemingen (3.2) en particuliere opdrachtgevers (3.3) vermeld. In paragraaf 3.4 zijn de resultaten vermeld van de inspecties die de AI in de bouwsector heeft verricht, maar die buiten het project zijn gebleven. In paragraaf 3.5 zijn de resultaten te vinden die betrekking hebben op de tijdens de inspecties aangetroffen werknemers.

De resultaten hebben uitsluitend betrekking op de geïnspecteerde ondernemingen en particuliere opdrachtgevers. Zij geven geen representatief beeld over de sector als geheel.

3.1 Projectresultaten

De AI heeft in het project 1.037 inspecties verricht in de sector bouw. In totaal zijn 553 bouwondernemingen en 484 particuliere opdrachtgevers geïnspecteerd op naleving van de Wav:

- ❖ bij 386 inspecties (37%) zijn één of meerdere overtredingen van de Wav geconstateerd. Dit heeft geresulteerd in het opmaken van 4 processen-verbaal⁷ en 381 boeterapporten.
- ❖ één zaak is overgedragen aan de Sociale Inlichtingen en Opsporingsdienst (SIOD) in verband met vermoedens van grootschalige fraude.
- ❖ er zijn 20 signalen afgegeven aan de Arbo-collega's van de AI. Hierbij ging het om de Arbo-risico's valgevaar, het ontbreken van persoonlijke beschermingsmiddelen, snij-, knel- en pletgevaar en fysieke belasting. Deze signalen hebben geleid tot het geven van 3 waarschuwingen, 2 stilleggingen van het werk met daaropvolgend een boeterapport en het opmaken van nog eens 2 boeterapporten.

3.2 Resultaten inspecties bij bouwondernemingen

De AI heeft 553 inspecties uitgevoerd bij bouwondernemingen. In 4% van deze inspecties betrof het een hercontrole. Bij 32% van de inspecties is een overtreding van de Wav geconstateerd. Dit heeft geleid tot de volgende resultaten:

- ❖ 173 boeterapporten en 2 processen-verbaal voor het ontbreken van de benodigde tewerkstellingsvergunning.
- ❖ 1 zaak is overgedragen aan de SIOD in verband met vermoedens van grootschalige fraude.
- ❖ 2 zaken zijn nog in behandeling.
- ❖ bij 375 inspecties is geen overtreding geconstateerd (68%).

In onderstaande tabel is te zien hoeveel inspecties hebben plaatsgevonden bij bedrijven met een bepaalde grootteklasse (onderverdeling naar aantal werknemers), en hoeveel overtredingen bij deze inspecties zijn geconstateerd. Opvallend is dat procentueel gezien de meeste overtredingen zijn aangetroffen bij de ondernemingen met geen personeel en bij de kleine ondernemingen. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat de zelfstandigen zonder personeel in deze categorie vallen en dat relatief veel overtredingen zijn geconstateerd in deze groep.

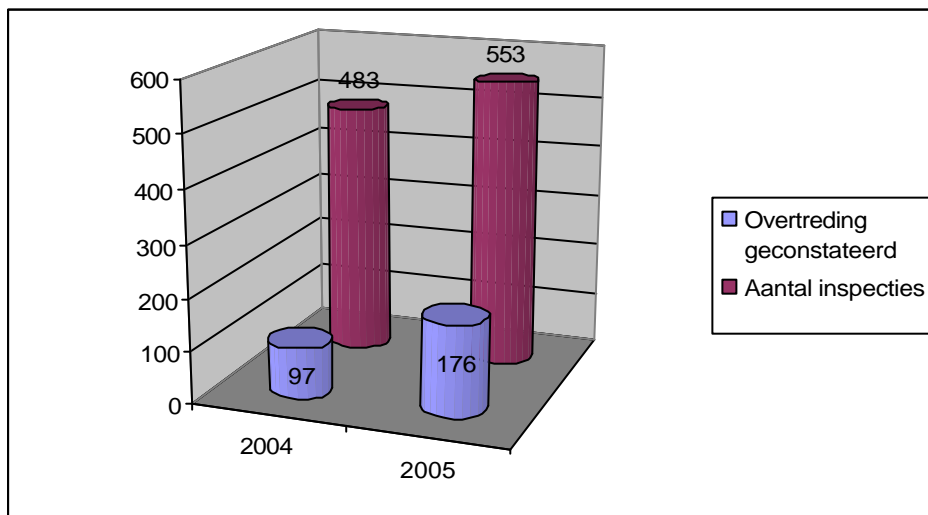
⁷ Deze zaken zijn gestart in 2004 en daarom nog via het strafrechtelijk regiem afgedaan. Vanaf 1 januari 2005 worden Wav-overtredingen via het bestuursrecht afgedaan door het opleggen van een bestuurlijke boete.

Tabel 1 Aantal inspecties en overtredingen per grootteklasse

Grootteklasse (aantal werknemers)	Aantal inspecties	Aantal Overtredingen	Percentage overtredingen
Geen, 0 t/m 9	291	119	21%
10 tot 20	57	15	3%
20 tot 50	102	20	4%
50 tot 200	79	17	3%
200 tot 750	21	5	1%
750 en meer	3	0	0%
Totaal	553	176	32%

In onderstaande grafiek zijn de resultaten van de inspecties weergegeven over 2005 en 2004. Uit de grafiek blijkt dat het aantal geconstateerde overtredingen in 2005 gestegen is ten opzichte van 2004. Dit geldt zowel voor het absolute als het relatieve aantal overtredingen (20% in 2004 ten opzichte van 32% in 2005). Een mogelijke verklaring voor deze toename is het toegenomen aantal meldingen, op basis waarvan de AI in 2005 nog gerichter inspecties kon verrichten dan in 2004.

Grafiek 1 Aantal inspecties en overtredingen bouwondernemingen 2005 en 2004

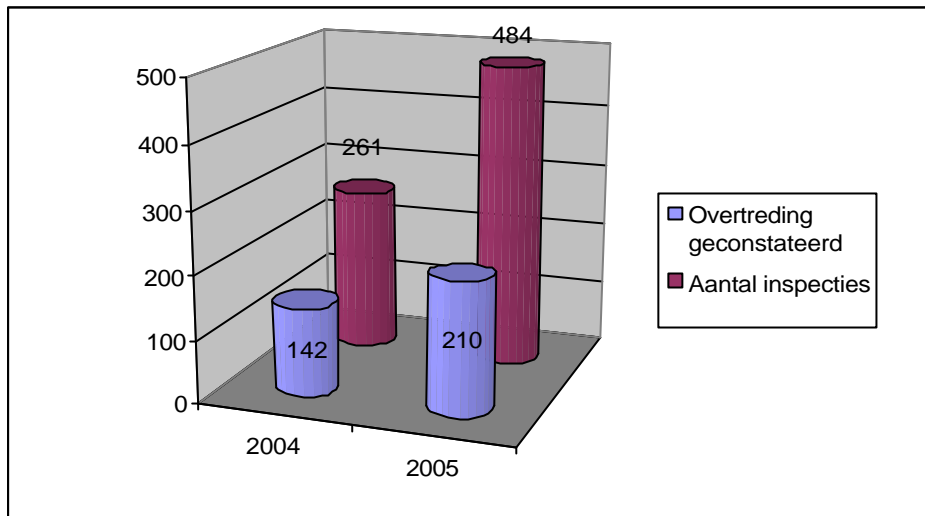
3.3 Resultaten inspecties bij particuliere opdrachtgevers

De AI heeft 484 inspecties uitgevoerd bij particuliere opdrachtgevers; 7 hiervan betroffen hercontroles.

- ❖ Bij 43% van de inspecties is geconstateerd dat één of meerdere werknemers illegaal tewerkgesteld werden. De AI heeft 208 boeterapporten opgemaakt. Daarnaast is in 2 zaken een proces-verbaal opgemaakt. Dit betrof zaken die in 2004 zijn gestart, en die in 2005 zijn afgerond. Bij 274 inspecties is geen overtreding geconstateerd.
- ❖ In 266 van de 484 uitgevoerde inspecties waren een of meerdere aannemers betrokken bij het werk voor de particuliere opdrachtgever. In het geval de particuliere opdrachtgever geen verwijt kon worden gemaakt voor de illegale tewerkstelling via de aannemer, heeft de AI alleen een boeterapport opgemaakt tegen de aannemer. Tegen 114 aannemers is een boeterapport opgemaakt voor illegale tewerkstelling bij particuliere opdrachtgevers.

In vergelijking met eerdere jaren is het percentage overtredingen dat in 2005 is geconstateerd bij de inspecties bij particuliere opdrachtgevers afgenomen, van 65% in 2003 naar 54% in 2004 tot 43% in 2005. Het aantal inspecties is in diezelfde jaren echter enorm toegenomen: van 33 in 2003 naar 142 in 2004 tot 484 in 2005. In onderstaande grafiek staan de resultaten over de jaren 2005 en 2004 weergegeven.

Grafiek 2 Aantal inspecties en overtredingen particuliere opdrachtgevers 2005 en 2004

3.4 Overige inspecties in de bouwsector

De AI verricht het hele jaar inspecties uit in allerlei sectoren en branches. Een deel daarvan (43,5%) wordt uitgevoerd in landelijke of regionale projecten. Een substantieel deel van de capaciteit (eveneens 41,5%) wordt via interventieteams besteed. De overige capaciteit wordt ingezet voor het reageren op meldingen van bijvoorbeeld andere toezichthoudende- en opsporingsdiensten, de Vreemdelingenpolitie, werkgevers, werknemers en burgers. Om een completer beeld te verkrijgen van de inspecties in een bepaalde sector of branche, worden de resultaten van die andere activiteiten toegevoegd aan de resultaten van het landelijk project dat in die bepaalde branche heeft plaatsgevonden. Hieronder zijn de resultaten vermeld van de inspecties in de sector bouw die verricht zijn naast het project Bouw 2005.

Bouwinterventieteam

Van oktober 2004 tot en met maart 2005 is een interventieteam -een samenwerkingsverband tussen UWV, de Belastingdienst, gemeenten, de VP en de AI- actief geweest in de kantorenbouw. Van de 11 inspecties die in 2005 zijn verricht, hebben er 6 geleid tot het opmaken van een boeterapport voor overtreding van de Wav. In 1 geval is de zaak overgedragen aan de SIOD omdat de AI grootschalige fraude vermoedde.

Overige inspecties

In 2005 heeft de AI buiten het project nog eens 93 inspecties verricht in de bouwsector. Deze hebben geleid tot het opmaken van 38 boeterapporten en 2 processen-verbaal. Dat betekent dat de AI bij 43% van de inspecties een overtreding van de Wav heeft geconstateerd. Daarnaast is 1 zaak overgedragen aan de SIOD.

Tabel 2 laat de totaalresultaten zien van de inspecties per bouwactiviteit. Hierin zijn zowel de gegevens van het project bouw als van het BIT en de overige inspecties opgenomen. In bijlage 2 staat een uitgebreider overzicht.

Tabel 2 Resultaten inspecties per bouwactiviteit

	Boeterapport	Proces-verbaal	Geen overtreding geconstateerd	Overgedragen aan SIOD	Onderzoek loopt nog	Totaal
45 Bouwnijverheid	5	0	8	1	0	14
45111 Slopen van bouwwerken	4	0	11	0	0	15
4521 Alg. burg. En utiliteitsbouw; bouwen v. kunstwerken, leggen v. kabels en buizen	78	2	192	0	2	274
4522 Dakdekken en bouwen van dakconstructies	9	0	16	0	0	25
4523 Aanleg (spoor)wegen, luchth., sportv., stratenmaken	2	0	13	0	0	15
4525 Overige gespecialiseerde bouwwerkzaamheden	15	0	36	0	1	52
4531 Elektrotechn. bouwinstall	1	0	11	0	1	13
4532 Isolatiewerkzaamheden	2	0	2	0	0	4
4533 Loodgieterswerk; install.sanitair, c.v.,luchtbehandelingsapp	4	0	12	0	1	17
4534 Ov. bouwinstallatie	0	0	4	0	0	4
454 Afwerken van gebouwen	44	0	69	0	0	113
Overige activiteiten	53	2	52	2	2	111
Particulieren	208	2	274	0	0	484
Totaal	425	6	700	3	7	1141

3.5 Aangetroffen werknemers

In onderstaande paragrafen zijn gegevens opgenomen die betrekking hebben op de werknemers die werkend zijn aangetroffen bij de inspecties in het project Bouw 2005.

In paragraaf 3.5.1 staan de gegevens vermeld van de aangetroffen werknemers met betrekking tot de nationaliteit. De volgende paragraaf heeft betrekking op het verblijfsrecht van de aangetroffen werknemers. In paragraaf 3.5.3 staan gegevens met betrekking tot werknemers uit MOE-landen. In paragraaf 3.5.4 staan tot slot gegevens over zelfstandigen zonder personeel vermeld.

3.5.1 Verdeling soort arbeidskrachten naar nationaliteit

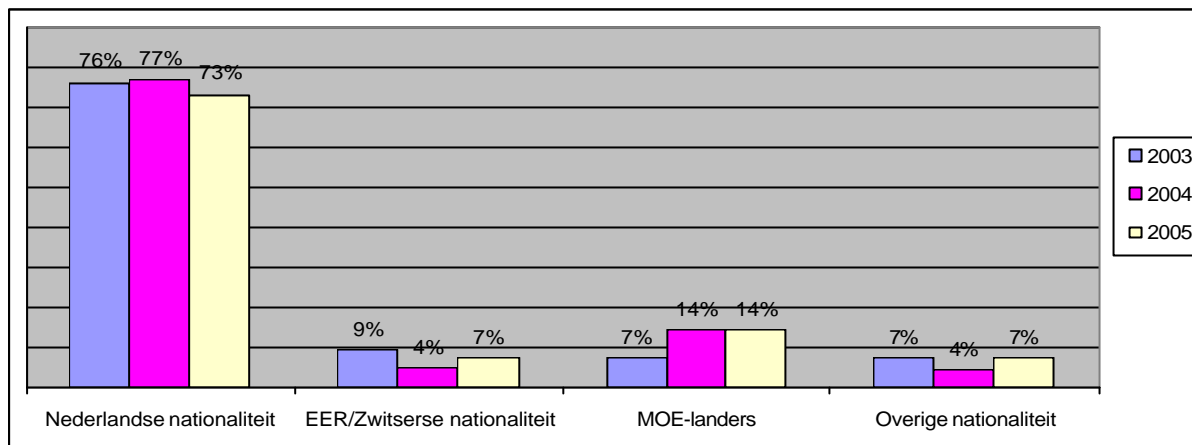
Bij de inspecties in het project zijn in totaal 5.843 personen werkend aangetroffen. Hiervan was 48% personeel van derden, 46% eigen personeel en in 6% betrof het zelfstandigen zonder personeel. Van al deze personen hadden 1.590 werknemers een niet-Nederlandse nationaliteit. Deze kunnen als volgt worden onderverdeeld:

- ❖ 418 personen met een nationaliteit van de EER (exclusief de MOE-landen of Zwitserland (26%);
- ❖ 791 personen afkomstig uit één van de MOE-landen (49%);
- ❖ 373 personen (23%) afkomstig uit een land buiten de EER (inclusief de nieuwe lidstaten).
- ❖ van 8 personen met een niet-Nederlandse nationaliteit zijn verder geen gegevens bekend.

Van de 5.843 personen waren er 1.331 werkzaam bij particuliere opdrachtgevers. Circa 55% van deze bij particulieren werkende personen had de Nederlandse nationaliteit, ruim 34% was afkomstig uit één van de MOE-landen, ongeveer 7% had een nationaliteit van buiten de EER of Zwitserland en 3% was afkomstig uit één van de landen van de EER exclusief de MOE-landen.

Grafiek 3 geeft weer welk percentage van het aantal aangetroffen arbeidskrachten afkomstig is uit Nederland, uit de EER of uit één van de MOE-landen in 2005, 2004 en 2003.

Grafiek 3 Aangetroffen arbeidskrachten, gesplitst naar clusters nationaliteiten

3.5.2 Verdeling naar verblijfsrecht

Voor werknemers die afkomstig zijn uit een land dat niet behoort tot de EER, geldt in principe dat zij een verblijfsvergunning nodig hebben willen zij legaal in Nederland verblijven. De werkgever heeft - uitzonderingen daargelaten- voor deze werknemers een tewerkstellingsvergunning nodig. Ook voor de werknemers uit de MOE-landen bestaat de tewerkstellingsvergunningplicht nog. De AI heeft geconstateerd dat 1.087 personen illegaal tewerkgesteld werden:

- ❖ 247 personen (23%) verbleven illegaal in Nederland;
- ❖ voor 814 personen (75%) gold dat zij wel legaal in Nederland verbleven, maar de benodigde tewerkstellingsvergunning ontbrak;
- ❖ ten aanzien van 9 personen is gebleken dat er geen kopieën van hun identiteitsbewijzen in de administratie waren opgenomen. Tegen de werkgevers van deze personen is een boeterapport voor overtreding van artikel 15 Wav opgemaakt;
- ❖ ook voor 15 asielzoekers ontbrak de benodigde tewerkstellingsvergunning;
- ❖ van de 1.087 personen is meer dan de helft (573) aangetroffen bij particuliere opdrachtgevers;
- ❖ ongeveer 73% van de illegaal tewerkgestelde personen was afkomstig uit één van de MOE-landen, 9% was afkomstig uit Bulgarije en 7% uit Turkije.

3.5.3 Arbeidskrachten uit de MOE-landen

Op 1 mei 2004 zijn 8 landen uit Midden- en Oost Europa (MOE-landen)⁸ alsmede (Grieks-) Cyprus en Malta tot de Europese Unie toegetreden. De tewerkstellingsvergunningplicht voor werknemers uit de MOE-landen is echter van kracht gebleven. Dit betekent dat burgers uit deze landen na 1 mei 2004 legaal in Nederland verblijven, maar dat hun werkgever wel over een tewerkstellingsvergunning moet beschikken totdat het Kabinet een ander besluit neemt betreffende het vrij verkeer van werknemers.

In 2005 heeft de AI 791 personen aangetroffen uit de MOE-landen die illegaal tewerkgesteld werden. De meeste personen uit deze groep waren afkomstig uit Polen (ruim 58%), gevolgd door Slowaken (6%) en Tsjechen (4%). Van de aangetroffen personen uit de MOE-landen was meer dan de helft aan het werk bij particuliere opdrachtgevers.

3.5.4 Zelfstandigen zonder personeel (zzp'ers)

In de bouw komt het regelmatig voor dat werkzaamheden worden uitgevoerd door zzp'ers. De zzp'er werkt voor een aanneemsom of uurtarief en loopt zelf het risico als het karwei niet goed gaat. Zelfstandigen zijn in de Wav uitgezonderd van de tewerkstellingsvergunningplicht. In 2005 heeft de AI bij haar inspecties 324 zzp'ers aangetroffen. Dit is bijna 6% van het totaal aantal aangetroffen werknemers. Van deze 324 personen had 62% een niet-Nederlandse nationaliteit.

⁸ Het gaat hierbij om Polen, Letland, Litouwen, Estland, Tsjechië, Hongarije, Slowakije, Slovenië

De AI heeft ten aanzien van 110 zzp'ers vastgesteld dat zij feitelijk niet als zelfstandige werkzaam waren maar als werknemer. Nagenoeg al deze personen waren afkomstig uit één van de MOE-landen (78% uit Polen). Tegen de werkgevers van deze personen heeft de AI een boeterapport opgemaakt voor overtreding van de Wav.

Van de 324 aangetroffen zzp'ers waren er 162 werkzaam bij particuliere opdrachtgevers. Van deze 162 zzp'ers had 68% een niet-Nederlandse nationaliteit. Bijna de helft van de zzp'ers met een niet-Nederlandse nationaliteit bleek geen echte zelfstandige te zijn.

3.6 Tewerkstellingsvergunningen

Zoals eerder vermeld, heeft een werkgever in beginsel een tewerkstellingsvergunning nodig als hij een vreemdeling arbeid wil laten verrichten (artikel 2 lid 1 Wav). De werkgever kan deze vergunning aanvragen bij het Centrum voor Werk en Inkomen (CWI). Onderstaande tabel laat zien hoeveel vergunningen CWI heeft verleend en geweigerd in de bouwsector in de jaren 2002 tot en met 2005. De tabel laat zien dat het aantal tewerkstellingsvergunningen in de loop der jaren afneemt, maar in 2005 flink toeneemt. De meeste tewerkstellingsvergunningen in 2005 zijn afgegeven voor werkzaamheden door mensen uit de MOE-landen. Van de 642 verstrekte tewerkstellingsvergunningen in de bouwnijverheid zijn er 535 (83%) afgegeven voor werknemers uit Polen. Een mogelijke verklaring voor de toename van het aantal tewerkstellingsvergunningen is dat door de vele publiciteit over vrij verkeer en de MOE-landers meer bekendheid bij werkgevers is ontstaan over de nog steeds bestaande vergunningplicht voor werknemers uit de MOE-landen.

Tabel 3 Overzicht verstrekte en geweigerde tewerkstellingsvergunningen 2002-2005

Verstrekte tewerkstellingsvergunningen	2005	2004	2003	2002
Bouwnijverheid	642	120	196	211
Bouwinstallatie	147	71	616	277
Geweigerde tewerkstellingsvergunningen				
Bouwnijverheid	227	75	50	101
Bouwinstallatie	51	58	10	65

3.7 Ontvangen meldingen en resultaten

Zoals in hoofdstuk 2 is beschreven, heeft de AI in 2005 met werkgevers- en werknemersorganisaties afspraken gemaakt over het ontvangen en afhandelen van meldingen over vermoedelijke illegale tewerkstelling. Naast deze meldingen ontvangt de AI ook meldingen van Arbo-collega's, UWV, de Belastingdienst en derden.

3.7.1 Ontvangen meldingen

In totaal heeft de directie AMF 671 meldingen ontvangen over vermoedelijke illegale tewerkstelling van vreemdelingen bij bouwactiviteiten. Om diverse redenen zijn 128 meldingen niet in behandeling genomen (capaciteitsoverwegingen, melding niet onderzoekswaardig).

Van het meldpunt "illegale arbeid" van de werknemersverenigingen in de bouwsector heeft de AI vanaf juli 2005 15 meldingen ontvangen. Naar aanleiding hiervan heeft de AI 3 boeterapporten opgemaakt. Het meldpunt van de FOSAG bestaat vanaf juli 2004. In 2005 heeft de AI 163 meldingen ontvangen, naar aanleiding waarvan 53 boeterapporten zijn opgemaakt.

De AI heeft 14 meldingen van UWV en 6 meldingen van de Belastingdienst ontvangen over vermoedelijke illegale tewerkstelling. Deze meldingen hebben geleid tot het opmaken van 4 boeterapporten en 1 proces-verbaal voor overtreding van de Wav.

3.7.2 Totaalresultaat meldingen

Op basis van de ontvangen meldingen heeft de AI 541 inspecties verricht bij bedrijven en particuliere opdrachtgevers. De onderzochte meldingen hebben geleid tot:

- ❖ het opmaken van 205 boeterapporten en 2 processen-verbaal voor illegale tewerkstelling van vreemdelingen. Dat betekent dat ruim 30% van de meldingen hebben geleid tot het constateren van een overtreding.
- ❖ Daarnaast is 1 melding overgedragen aan de SIOD in verband met vermoedens van grootschalige fraude.
- ❖ In 197 gevallen is geen overtreding geconstateerd.
- ❖ Bij 136 inspecties naar aanleiding van een melding was op het moment van inspectie het werk inmiddels beëindigd of waren er geen activiteiten waardoor de inhoud van de melding niet meer geverifieerd kon worden.

In bijlage 4 staat een overzicht van de afkomst van de meldingen en de resultaten van de inspecties die op basis van deze meldingen zijn verricht.

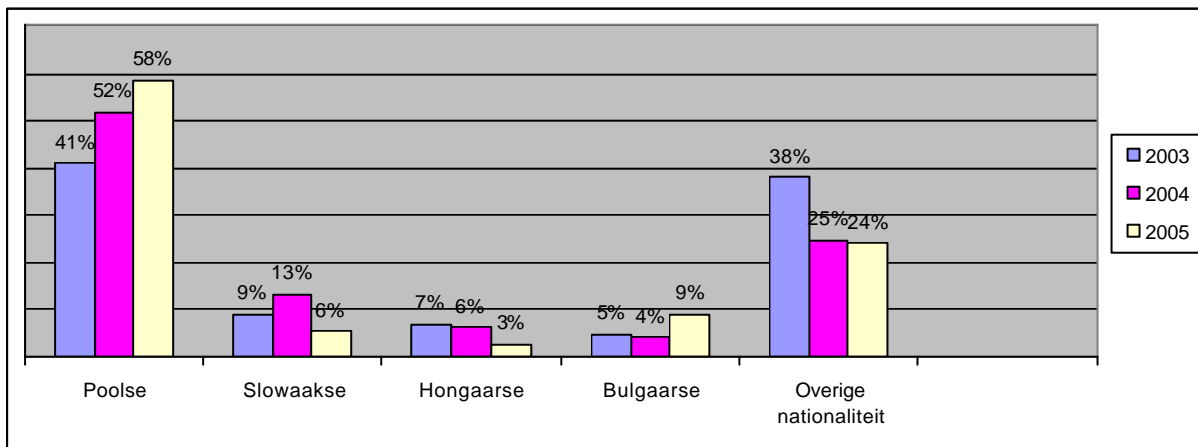

4. Gesignaleerde ontwikkelingen

In dit hoofdstuk vindt een vergelijking plaats tussen de resultaten van de inspectieprojecten van de AI in de bouw in de jaren 2005, 2004 en waar mogelijk 2003. Vanaf 2003 heeft de AI elk jaar nagenoeg op dezelfde wijze ondernemingen voor inspectie geselecteerd en nagenoeg dezelfde gegevens binnen het project geregistreerd waardoor vergelijking mogelijk wordt. De cijfers over 2002 en eerdere jaren zijn hier niet mee vergelijkbaar omdat de projectopzet en de selectie van te inspecteren bedrijven in de jaren voor 2002 anders was dan in de jaren daarna.

Op basis van vergelijking van het cijfermateriaal kunnen de volgende ontwikkelingen met betrekking tot illegale tewerkstelling in bouwsector worden gesignaleerd:

- ❖ Het aantal overtredingen dat de AI constateert blijft onverminderd hoog. In 2005 werd bij 37% van alle inspecties een overtreding geconstateerd, in 2004 was dat 35% en in 2003 was dat 38%.
- ❖ Het aantal werknemers uit de MOE-landen dat de AI werkend heeft aangetroffen tijdens haar inspecties in de Bouw, stabiliseert. In 2003 was ruim 7% van het aantal aangetroffen werknemers afkomstig uit de MOE-landen. In 2004 evenals in 2005 was dat 14%. De meeste van deze werknemers zijn afkomstig uit Polen.
- ❖ Het percentage werknemers dat illegaal tewerkgesteld is blijft in 2005 gelijk ten opzichte van 2004. Circa 19% van alle aangetroffen werknemers wordt illegaal tewerkgesteld. Het percentage werknemers dat illegaal in Nederland verblijft neemt drastisch af, van 83% in 2003 naar 20% in 2005. De afname is te verklaren uit het feit dat werknemers uit de MOE-landen vanaf 1 mei 2004 geen verblijfsvergunning meer nodig hebben om in Nederland te verblijven.

- ❖ Het aantal meldingen dat de AI ontvangt neemt elk jaar toe. Het aantal meldingen dat binnen het bouwproject is afgehandeld is in 2005 verdrievoudigd ten opzichte van 2004, en meer dan verviervoudigd ten opzichte van 2003. Het toenemend aantal meldingen is te verklaren doordat er vanuit de werkgevers- en werknemersorganisaties in de bouwsector meer aandacht is gekomen voor illegale tewerkstelling, en er meer contacten bestaan tussen de AI en deze organisaties.
- ❖ De AI heeft in 2005 bij haar inspecties ongeveer 2,5 keer zoveel zzp'ers aangetroffen als in 2004. Het aantal gevallen waarin de AI heeft vastgesteld dat de zzp'ers in de praktijk niet als zodanig werkzaam waren maar als 'gewone' werknemer, is toegenomen van 1,5% in 2004 tot 34% in 2005. Van deze groep zogenaamde zelfstandigen was tweederde afkomstig uit Polen. Over 2003 zijn geen gegevens bekend op dit punt.

- ❖ Het aantal tewerkstellingsvergunningen dat is afgegeven voor de Bouwnijverheid is vanaf 2002 tot 2004 afgenomen. In 2005 is het aantal afgegeven vergunningen echter vervijfvoudigd. Het aantal tewerkstellingsvergunningen voor de Bouwinstallatie nam eerst toe, vervolgens enorm af, en is in 2005 verdubbeld ten opzichte van 2004. Deze cijfers zijn in lijn met het aantal niet werkende werkzoekenden in de bouw. Vanaf 2002 tot en met 2004 groeide het aantal werkzoekenden van 28.502 personen in december 2002 tot 37.486 personen in december 2004. Het aantal verstrekte tewerkstellingsvergunningen daalde in die periode. In 2005 bedroeg het aantal werkzoekenden 29.301. Het aantal tewerkstellingsvergunningen nam in 2005 toe.

De ontwikkelingen in 2003 en 2004 zijn aanleiding geweest voor de AI om het aantal inspecties in de sector bouw te vergroten. In 2005 is het aantal inspecties toegenomen met 40% vergeleken met het jaar ervoor. Vooral het aantal inspecties bij particuliere opdrachtgevers is sterk toegenomen – van 51 in 2003 tot 484 in 2005. Het aantal inspecties in 2004 is verdubbeld ten opzichte van het aantal inspecties in 2003.

5. Conclusies en aanbevelingen

Het tegengaan van illegale tewerkstelling in de sector Bouwnijverheid was één van de doelstellingen van het AMF-project Bouw. De AI heeft hieraan door haar inspecties, gelet op het aantal geconstateerde overtredingen bij zowel bouwondernemingen als particuliere opdrachtgevers, een bijdrage geleverd.

Vanaf 2003 ontvangt de AI steeds meer signalen over vermoedelijke illegale tewerkstelling bij bouwwerkzaamheden, vooral aan woonhuizen. De AI verricht dan ook in toenemende mate inspecties bij particuliere opdrachtgevers. Het streven was om 35% van de beschikbare inspectietijd voor de Bouw te besteden aan inspecties bij particulieren. Dit percentage is ruimschoots gehaald.

Preventie kan eveneens een bijdrage leveren aan de bestrijding van illegale tewerkstelling. De AI heeft in dat kader in 2005 contact onderhouden met diverse brancheorganisaties en hen voorlichting gegeven. In een paar branchebladen zijn publicaties opgenomen over het werk van de AI in de bouw, gericht op de bestrijding van illegale tewerkstelling. Daarnaast hebben diverse lokale kranten berichten gepubliceerd over inspecties van de AI, vooral bij particuliere opdrachtgevers. Deze berichtgeving kan een afschrikwekkend effect hebben op potentiële overtreders. Het heeft in elk geval ook in 2005 weer geleid tot het binnenkrijgen van een aantal meldingen over vermoedelijke illegale tewerkstelling. Ook de contacten die de AI in 2004 met diverse brancheorganisaties heeft gehad hebben geleid tot een toename van het aantal meldingen over illegale tewerkstelling.

De tweede doelstelling was het verzamelen van gegevens ten behoeve van de informatiepositie van de AI. De resultaten van het project 2005 laten zien dat illegale tewerkstelling in de sector bouwnijverheid nog steeds regelmatig voorkomt. De in 2003 gesignaleerde trend met betrekking tot illegale tewerkstelling bij particuliere opdrachtgevers zet zich voort. De verwachting van de AI dat het aantal zzp'ers zou toenemen, is uitgekomen. Het aantal werkend aangetroffen zelfstandigen in 2005 is inderdaad flink toegenomen ten opzichte van 2004, waarbij de groei van het aantal zogenaamde zelfstandigen vooral opvalt. Daarom zal de AI ook in 2006 alert zijn op in de bouw werkzame personen die zich presenteren als zzp'er maar feitelijk werknemer zijn.

De in eerdere bouwverslagen gesignaleerde toename van het aantal illegaal tewerkgestelde MOE-landers heeft zich in 2005 licht voortgezet. In 2003 was ruim de helft van de personen die illegaal tewerkgesteld werden afkomstig uit MOE-landen, in 2004 was dit opgelopen tot 70%. In 2005 is het percentage toegenomen tot 73%.

Op basis van de resultaten van het bouwproject 2005 heeft de AI besloten in 2006 de inspecties in de bouw onverminderd voort te zetten. De AI streeft ernaar in 2006 40% van de beschikbare inspectietijd voor dit project te besteden aan inspecties bij particuliere opdrachtgevers.

In 2005 heeft een Bouwinterventieteam (BIT) inspecties verricht in de bouwnijverheid in Noord-Holland. Het BIT richtte zich specifiek op de bouw van kantoren. Dit samenwerkingsverband tussen UWV, Belastingdienst en de AI had een repressief karakter en richtte zich op het bestrijden van belasting- en premiefraude, illegale tewerkstelling en uitkeringsfraude. Het BIT is actief geweest in Noord-Holland tot 1 april 2005. De grootte van de geïnspecteerde bouwlocaties is er relatief weinig illegale tewerkstelling geconstateerd. Vanaf februari 2006 is een BIT actief in Noord-Nederland. Het interventieteam richt zich in dit project niet uitsluitend op de bouw van bijvoorbeeld kantoren of woningen. Alle bouwlocaties komen in principe in aanmerking voor inspectie door het BIT. De resultaten van het BIT worden in een apart verslag beschreven.

Bijlage 1 Inspecties gezamenlijk met andere diensten

Gezamenlijke inspectie met	Aantal
Vreemdelingenpolitie	299
UWV	1
Belastingdienst	6
Belastingdienst én UWV	4
Belastingdienst én Vreemdelingenpolitie	56
UWV én Vreemdelingenpolitie	8
UWV, Belastingdienst en Vreemdelingenpolitie	4

Bijlage 2 Resultaten per BIK-code

	Boeterapport	Proces-verbaal	Geen overtreding geconstateerd	Overgedragen aan SIOD	Onderzoek loopt nog	Totaal
45 Bouwnijverheid	5	0	8	1	0	14
45111 Slopen van bouwwerken	4	0	11	0	0	15
45211 Alg. b. en u.-bouw	72	2	185	0	2	261
45212 Bouw van kunstwerken (brug, tunnel e.d.)	1	0	2	0	0	3
45213 Leggen van kabels en buizen	5	0	5	0	0	10
4522 Dakdekken en bouwen van dakconstructies	9	0	16	0	0	25
4523 Aanleg (spoor)wegen, luchth., sportv., stratenmaken	2	0	13	0	0	15
45251 Heien en andere funderingswerkzaamheden	2	0	1	0	0	3
45252 Vlechten van betonstaal	3	0	14	0	0	17
45253 Metselen en voegen	0	0	8	0	1	9
45254 Ov. gespec. bouwwerkz.	10	0	13	0	0	23
4531 Elektrotechn. bouwinstall	1	0	11	0	1	13
4532 Isolatiwerkzaamheden	2	0	2	0	0	4
4533 Loodgieterswerk; install.sanitair, c.v.,luchtbehandelingsapp	4	0	12	0	1	17
4534 Ov. bouwinstallatie	0	0	4	0	0	4
454 Afwerken van gebouwen	2	0	0	0	0	2
4541 Stukadoren	5	0	8	0	0	13
4542 Timmeren	7	0	23	0	0	30
4543 Afwerken vloeren/wanden	6	0	7	0	0	13
4544 Schilderen en glaszetten	14	0	24	0	0	38
4545 Overige afwerking van gebouwen	10	0	7	0	0	17
Overige activiteiten	53	2	52	2	2	111
Particulieren	208	2	274	0	0	484
Totaal	425	6	700	3	7	1141

Bijlage 3 Aantal aangetroffen arbeidskrachten

	Aangetroffen arbeidskrachten			Waarvan					
	eigen	derden	ZZP	Niet-Nederlandse nationaliteit			Waarvan		
				eigen	derden	ZZP	EER/Zwitserse nationaliteit	afkomstig uit MOE-landen	overige nationaliteit
45 Bouwnijverheid	45	29	1	0	9	0	0	1	8
4511 Slopen van bouwwerken; grondverzet	31	10	0	3	6	0	3	4	2
4521 Algemene burgerlijke utiliteitsbouw	1290	1255	98	92	197	47	95	121	120
4522 Dakdekken en bouwen v. dakconstructies	30	31	5	6	20	5	2	29	0
4523 Aanleg (spoor)wegen, luchth., sportv., stratenmaken	19	137	1	4	66	1	42	8	21
4525 Ov. gespec. Bouwwerkzaamheden	98	59	5	15	22	0	27	3	7
453 Bouwinstallatie	65	41	4	2	28	1	10	21	0
454 Afwerken van gebouwen	134	50	6	20	12	4	2	19	15
50, 51, 52 Groot(handel)	31	30	0	12	17	0	11	10	8
55 Logies, maaltijd en drank	26	64	4	21	32	3	4	18	34
70 Verhuur/ handel onroerend goed	36	67	8	11	17	8	6	23	7
74 Overige zakelijke dienstverlening	79	25	3	29	18	0	15	21	11
Overige activiteiten	209	459	27	63	178	22	157	49	57
Particulieren	619	550	162	292	197	110	44	464	91
Totaal	2712	2807	324	570	819	201	418	791	381⁹

⁹ Het getal 381 is een samentelling van personen met een niet-EER nationaliteit (373) en personen met een niet-Nederlandse nationaliteit waarvan verder geen gegevens bekend zijn (8).

Bijlage 4 Afkomst en resultaten tips

Afkomst ontvangen tips						
Resultaat	Belastingdienst	UWV	FOSAG	Bouwbonden	Overige	Totaal
Boeterapport	1	3	53	3	145	205
Proces-verbaal		1			1	2
Overgedragen aan de SIOD					1	3
Geen overtreding geconstateerd	2	5	23	6	161	197
Werk inmiddels beëindigd			59	1	76	136
Geen onderzoek uitgevoerd	3	5	28	5	87	128
Totaal	6	14	163	15	471	669